

SZERKESZTŐI IRODA

Magyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Évi 16 frt. Negyedévi 4 frt.
Hónapos 8 frt. Egy hónap helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Jelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS KÖZTUDOMÁNYI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Eloivasni való.

Ezt a címet azért tettük, mert az előfizetési felhívásokat rendszerint nem szokták olvasni; mi pedig semmit sem szeretünk, mint hogy el ne olvassák. Mikor arra határoztuk magunkat, hogy ezt az előfizetési felhívást — inkább hódolva az irodalmi díszletnek, mint saját nézetünknek — megírjuk, két kérdés lépett előnkbe és várt tőlünk választ.

Voltak-e a múltban sikereink? Ez az kérdés.

Van-e a jövőre feladatunk? Ez a másik kérdés.

Vagyis: volt-e eddig, s lesz-e ezután az Ellenzék fenállásának jogosultsága?

Az Ellenzék mindig vidéki lap volt és soha sem akart többnek látszani, mint a mire képes. A vidéki lapoknak rendszerint két fő betegsége van: egyik, hogy nem olvastatnak; mivel azt a mit mondanak, már jobban elmondta más; másik, hogy közmosolyt — gyakran vannak kitéve, mivel nagyobb a képesség mint a rájuk. Ezekre a betegségekre soha sem inkkult az Ellenzék. Vagy azért, hogy nem volt benne kellő fogékonyosság a koranyag iránt, vagy azért, hogy távol tartotta magát a ragálytól: annyi bizonyos, hogy Erdély művelt közönsége mindig olvasta és mindig komolyan vette az Ellenzéket.

Ebből áll a mi múltunknak összes sikere; de ez épen elég is arra, hogy a becsület munkás nyugodt önértékével tekintsen vissza megfutott pályánkra. Gyakran rögtön volt e pálya; ritkán sima; sohasem kényelmes. A jutalom és a teher között élen ingadozott az arány; olykor csüggedve, máskor lelkesedve, mindig lankadatlanul követtük azt a célt, melyet lapunk legesleges első sora maga elé tűzött.

E cél még nincs elérve sem politikailag, sem társadalmilag.

Magyarország államiságának épülete még nincs befejezve. Nincsen önálló hadserege, nincsen külön udvartartása, nem egy külön közgazdasági egész és nem képviseltetik a külföldön saját nemzeti érdekei szerint.

A politikai helyzetnél nem jobb a társadalmi. Hazánkban a társadalma nem egységes. Mikor a jogegyenlőség megszüntette az osztályhivátságokat és a forgalmi szabadság megszüntette a csehek: akkor a középkori szerkezetből igen lényeges darabokat tördelt ki. Elként megszünt a születés — és a munkálkodás — szerint való föltagolás, de épen maradt a fajonként való tagozottság. E tagozottság válaszvonalai naponként jobban kidomborodnak. Magukba ölelik a tevékenységnek és haladásnak legkülömbözőbb ágazatait. Fajok szerint válik külön a tudomány, a

szépművészet, az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság, az egyetemi élet, az iskola s néhány fajnál még az egyház is. A társadalomnak a földarabolása állandó veszéllyel fenyegeti a politikai egységet is; mert ott, hol alkotmányos szabadság van, a társadalmi irányzatok dívatja, hite, aspirációja, akár észrevétlen csendességben lép föl, akár rohamos követeléssel mindig ellenállhatatlan hatással van az állami életre. A társadalom e részekre való felbontása erőmegosztást jelent. Az erőmegosztás: gyengeség. Jól megértendő: gyengeség nemcsak a magyar fajra, hanem az egész hazára nézve. Már pedig a küzdelemben a gyengeséget csak egy lépés választja el a legyőzéstől.

Olyan igazságok ezek, melyek még nem vertek gyökeret. Ezen igazságok általánosítása képezi a társadalom terén feladatunkat. Mikor e feladat megoldást nyer s mikor Magyarország megnyerendi az államiság minden attributumát, akkor majd újból fölvetődik e kérdés: van-e szükség azontúl is az Ellenzékre? De addig jogunk van kérni, hogy a közönség higgyen szavainknak s pártolja törekvésünket.

BARTHA MIKLÓS.

Az „Ellenzék” ára:

Égész évre frt. 16.
Félévre frt. 8.
Negyedévre frt. 4.
Egy hónapra frt. 1. 50.

A kiadóhivatal

Hogy voltunk?

Az 1891-ik év véghatárához jutottunk.

Néhány óra még, és egy új év hajnala virrad az emberiségre.

Ilyenkor minden jó és számító gazda összeállítja a maga számadásait a múltra, elkészíti a mérleget, s berendezkedik a jövőre.

Nekünk, mint anyilvánosság egyik közegének, a haldokló év utolsó napján az a kötelességünk, hogy beszámoljunk ama sáfarkodásokról, melyeket országunk dolgainak intézői ebben a lejáró évben végeztek és a meny nyiban némileg beláthatunk a jövőbe, rámutassunk ama jelenségekre, melyek bennünk és nemzetünkben felébreszthetik egy jobb jövő reményeit.

Nem szívesen állunk be azok sorába, a kik rossz hírért keltik önnön nemzetének, de mert az önámításban mindig több a veszedelem, mint a tények őszinte bevállásában — nem tar-

tózkodunk őszint rámutatni a lejáró év folyamán országunk és nemzetünknek ért veszedelmekre, megkésztetni a mérleget a nemzet erkölcsi és anyagi javai és veszteségei évi forgalmáról.

Lelketlen ámitatni volna elhitetni akár magunkkal, akár másokkal, hogy ez a letelő esztendő országunk és országunkra nézve való nagy áldást hozott volna.

Azok a férfiak, kik a sors országunk dolgainak intézésére állított, feltehetően rosszul és lelkesületlenül gazdálkodtak a nemzet ország erkölcsi és anyagi javával.

Épen e helyen minden előfordult esetben egész őszint rámutatunk ama kormányi és törvényhozási cselekedetekre, melyeket nemzet érdekeire nézve károsaknak és rosszaknak tartottunk.

Nem ismétlünk minden egyes esetet, mert oly kiáltó bajlajstromot kellene összeállítanunk, melylyel nem szerezhetők meg a külvágot is disztálni s nemzetünk és országunk szerencsétlen közállapotainak közszemlére állításával még a reménykedő lelkek utolsó vágyait és szétállasztani.

Hogy a jelenlegi közkormányzat nemcsak erélytelen, nemzetietlen, hanem lelkiismeretlen és káros politikai rendszer szerint kormányozta ez évben is az országot, azt felesleges tényekkel bizonyítani.

Ugyan az a kapkodó, terv nélküli és céltudatlan politika nyert érvényesülést a közkormányzat összes ténykedéseiben, a melyet ez a hírneves szabadságharc január 17-ik év óta támogat ép oly lönyelműséggel, mint szemérmertlenül.

Mikor több esetben arról volt szó, hogy a nemzet és ország erkölcsi tekintélye megvédezés az eltiportatás ellen — akkor ez a kormányzat minden egyes esetben a kufár szerepét játszta végig, s ráakadott a nemzeti becsületre.

Mikor zászlónk, zimerünk, nyelvünk és nemzeti jellegünk fenségéről volt szó, ez a kormány nyugodtan eltúrte az idegen oldalról jövő sérelmeket.

Mikor arról volt szó, hogy a közállapotok általánosan megjavítottassanak, akkor a kormány elkezdett háborozni és erőszakoskodni,

és a pártja egész keleties fatalizmus-sal dobta magát a végzet karjaiba s engedte történni azokat, a miknek történniök kellett — az ők hitük szerint.

Az igazságügy, a közigazgatás, a közgazdaság megjavítása nagy ígéretekbe lett foglalva, s a kormány ezek egyikét sem váltotta be.

Szilágyi Dzsó világra szóló ígérgetésekkel indult meg a jogreformok útján és ma konstatálhatjuk, hogy ép oly világra szóló felsülés mellett fordult vissza erről az utról.

Szapáry Gyula gróf ugy gerálta magát a nyár elején, hogy ő reformálja át a magyar közigazgatási rendet a tökéletesség mintájára. És mit tett?

Egy 282. szakaszról álló törvényes tervezetet majdnem négy havi alkotmányos tárgyalás után bele szorított egy két szakaszos törvény alkotási képtelenségbe és ezt nevezi közigazgatási reformnak. Es ez a férfi nevezi magát Magyarország legújabbkori regeneratorának.

Arról nem is szólnék: minő halatlatlan és pldá nélkül álló erőszakoskodások mellett osztatta fel idő előtt az országgyűlést és fogott rendezésbe a téli választási hadjáratnak.

Mindezeket jól tudja a világ és mindenki ebben az országban önmaga is összeállíthatja a rendelkezésre álló adatokból azt a mérleget és zár számadást, melyből az ország erkölcsi és anyagi állapotáról képet alkothatni.

Ez az így nyerhető kép ép oly siralmas ugy külsőleg is, mint a milyen botrányos egyes részei és dologbeli értékében.

Ez a mérleg azt mutatja, hogy Magyarország közállapotai alaposan megvannak rontva.

A most letelőben lévő év csak rosszat hozott a közkormányzat részéről a javulás a közállapotokban egyáltalán nem történt.

A kormány pártja segítségével a visszafejlődés és hátramenés útjait tudta egyengetni.

Az ország dolgaival hűtlen és lelkiismeretlen sáfarkodást folytatott a kormány és a párt, mely támogatta.

A politikai közérkölcök általános meglazulását nyomon követte meggyengülés erkölcsi tekintélyünknek és megromlása anyagi javainknak.

Egyetlen egy dolog történt a mi

a mérlegben a jövő javára előnyös javulást képvisel: az ellenzéki pártok harcza indulása és a nemzet felébredése eddigi lethargikus álmából.

A mit e mérlegben mint veszteséget a most letelő év, tehát a mult terhére írunk, ugyan abban a mérlegben most a nemzet öntudatra ébredését és az ellenzéki eszmék térfoglalását, mint a jövőbe helyezett remény biztosítékait — már most a jövő évi mérleg javára számolhatjuk el.

Azzal a reményvel nyitjuk meg a jövő év számláját, hogy a mult veszteségeit a nemzeti szellem öntudatra ébredése és a jobb és igazabb tettekre készsége, önzetlen és céltudatos munkája eredményében kiegyenlíthetjük.

A mily fájdalmat okozhat mindnyájunknak az a pusztulás, melynek a kormány anyagi és erkölcsi javainkat kitette ép oly éledő reménykedéssel nézünk a már hajnalodó új év elé mert ettől várjuk közállapotaink jobbra fordulását.

A nemsokára kezdődő új év küszöbén már alkalma lesz, a nemzetnek dönteni az ország sorsa felett.

A törvényhozó testület tagjainak megválasztása a legközelebbi jövő nagy feladattá képezi.

A nemzet voltaképen e nagy jelentőségű akcióban való részvétellel kezdi meg jövő évi munkásságát.

Nagy és szép feladat vár a nemzet minden egyes felad.

A nemzet elhatározásától függ, hogy miképen alakuljon meg, a jövője és hogy a jövő év mérlege veszteség vagy nyereséggel záródjék.

A jövő előttünk áll. A multak szomorú tapasztalatai szolgáljanak ösztönzőleg arra, hogy szüntessünk meg minden eshetőséget arra, hogy országunk a jövő évben is olyan siralmas állapotba jusson, mint a múlté. Szapáry kormány juttatja a múlté kormány politikájával az országunkat.

A nemzetnek alkalma lesz elhatározni az ország sorsát.

A miképen gyakorolja elhatározási szabadságát, azonképen alakul meg sorsa a jövőben.

A mult elég szomorú képe annak, hogy a nemzeti akaratnak öntevékenységeben való megfojtása minő gyászos eredményeket idézhet fel; szakítani kell ezzel a multtal s annak következmé-

AZ „ELLENZÉK TÁRGZÁJA”.

1891 december 31

A gyermek.

Van nekem egy kis barátom
Sándorkának hívják;
Ha nem álmos — megirigylük
A dalos paszirták.

Sötét lélek, ki örömet
Oha még —

Végül titkon lecsukódik
Fáradt szempillája.

Erős vára a kis bölcső —
Van egy biztos óre:
Édes anyja áll mellette —
S gondol — szép jövőre!

GÁL GYULA.

Regék a pénzről.

Egykor — képzelődésem a meszsze multba visz — az emberiség nem tudta mi a pénz. Ismeretlen árucikk volt és az érzék nem volt értéke, az a bizonyos, festett nem ismerték. Az arany fénye nem kábított senkit.

Bankosajtok és pénzsákok nem voltak, a pénz nem tudott semmit. A pénz nem tudott semmit. A pénz nem tudott semmit. A pénz nem tudott semmit.

tetet gyűlöletté változtatták? Nem élt csakugyan haszonlesés, birtokvágy, kincsszomj, hűség, pompázás és hünyött teljesen az a verseny, mely ma sembe állítja egymással az osztályokat, a zivikeket és az érdekeket?

Jó volna, habár csak egy napig is, olyan korban élni. Oly társadalmat szemlélni, mely nem ismeri a pénz áldásait és átkait. Mily élet lehet az, melyben a szívek és elmék nem törekcszenek egy irány felé, noha érdekeik ezerfelé ágaznak; melyben nem lehet a barátságot megromlítani, a gyűlöletet lekenyerezni és a büntető hatalmat távol tartani! Szép világ is lehetett az, hiányában a pénzért hazudóknak, zsebmetszőknek és népámitóknak. Nem ismerne a világ kincseslő papírokat, kik pénzért eják ki isten nevét, ittén a világ előtt buzgó mellüket. Nem sem zálogház, sem prókátor, sem finanszírozásnak, advégrehajtónak híre volna, sőt még a — pénzügy — főbbesleges személylyé válnék. A pénz nem tudott semmit. A pénz nem tudott semmit. A pénz nem tudott semmit.

ért elárulni az igazat és kapzsiságukban annyira jutnak, hogy még a Péter-filéreket is ellopják.

A szélhámosok díszes csoportja kénytelen volna becsületes mesterséget tanulni, megtört szív pedig sokkal kevesebb volna a világon. Wekerle Sándor pályavesztett zsemtől módjára futkozna az emberek között és mert nem tudná, mily tehetőség él benne, valószínűleg rimeket kovácsolna. Ifjabb Dumas nem írna anny szindarabot, Zola nem annyi regényt. Nem hemzsegne a világ a sok elv-kufártól és lámpával is hiába keresnénk szociál-demokratát.

Silány napja volt az emberiségnek az, mikor a pénzt föltalálták. Azaz: ha jól meg-gondoljuk, talán dicső nap volt. Silány is, dicső is, egészen attól függ, mily állásponton téltük meg a pénz lételének etikáját. Mert könnyű a pénzt átkosnak és haszontalannak mondani, ha nincs, de tessék megmaradni azon az állásponton, ha van. Soha napján fogja a millióm — hinni hogy a pénz meggyengülés erkölcsi tekintélyünknek és megromlása anyagi javainknak.

kissé primitívabb eszközökkel hajtották végre. Az a sárka demon a szívből, melynek neve irigység, nem várt addig, míg a pénz megszületik. Sőt talán még hatalmasabb volt, mert aránylag sokkal csekélyebb birtok is, melyet egyik-másik élvezett, képes volt lángba borítani a gyűlöletet.

Prometeuszról, ki az ember üdvössége kedvéért lelopta a nap szekeréről az élet szikráját, a rege azt beszéli, hogy súlyosan meglakolt érte. A sziklához láncolt olimposz titán mindennap újra megnöve máját minden nap kivágta egy keselyű. A pénz feltalálását is ily kellemes sorsban részesíti a rege. Al-lítólag egy koldusból lett államférfi adta meg egy főncizai királynak a pénz eszméjét. Az eszme visszhangra talált és csakhamar örült kapkodás támadt a pénz után. A szegény és gazdag közötti különbség rövid idő alatt szemmel láthatóbbakat öltött. Külön vált a fény és a sötét. A szegény gyámlált. Pénz után a fény és a sötét. A szegény gyámlált. Pénz után a fény és a sötét. A szegény gyámlált. Pénz után a fény és a sötét.

el, s elő kell készülni egész el-
entséggel a jövőre.

A nemzet olyan jövőt érdemel, a
milyet magának megteremtett.

Legyen rajta a nemzet minden
igaz fia, hogy ez a jövő kiegyenlítse
a multak veszteségeit.

Ebben a reményben kívánunk
nemzetünknek és minden fiának sze-
remség boldog és örömet hozó új évet!

Pártélet.

Az Ilyefalvi kerületben (Háromszék)
tegnap léptették föl Nagy János volt mi-
nisteri tanácsost a szabadelvű párt részéről.
E napig Székely György volt a presuntív
jelölt. Kárpótlásul küldik Székely Györgyöt
a nagyajtai kerületbe, hol az ellenzék ta-
lán még erősebb, mint Ilyefalván. Ám-
bár itt is — dacára a Nagy János népsze-
rűségének — a választók zöme Geréb Já-
nos ellenzéki mellett erősen áll; s miután
a kerület megsokallta a klikk uralmat s né-
zeinek valódi képviseltetésére vágyik: igen
valószínű az ellenzék győzelme.

A felvinczi kerületben ajánljuk a
48-asoknak és a nemzeti pártnak, hogy jus-
sának békés uton megállapodásra, nehogy e
tisztavízú ellenzéki kerület a torzalkodás
miatt elveszen. A mi legjobb tudomásunk
szerint ott a 48-as párt igen nagy többség-
ben van. Illik tehát hogy a kisebbségben
levő nemzeti párt a 48-as többséget támo-
gassa. Így kívánja ezt a fegyverbarátság ter-
mészetű. A nemzeti párt jelenlegi képviselő-
jének, Miksa Imrénének igen nagy és erős
pártja van a thorockói kerületben, hol ő
már veszedelmes ellenfele volt két ízben a
kormány jelöltjének. A thorockói kerület
ellenzéke ma erősebb mint valaha, és szíve-
sen jelöli Miksa Imrét.

A thorockói kerületben a szabade-
lvű párt hivatalos jelöltje ifj. gróf Tho-
rockay Miklós. Sokat emlegették e
helyre ifj. Zeyk Józsefet is, de a köz-
pontban gr. Thorockay erősebb támogatás-
ban részesült.

A nagyenyedi kerületből Zeyk
Dániel, ki miként irtak, ott jelöltetni kívánta
magát, visszalépett — s eddigi kerületében
fog fellépni. Minthát a szabadelvű pártból
kilépett s új programot még nem adott
nem tudjuk, hogy minő pártállást foglal
el a kormány párt most N. nagyenyedi hely-
cserét akar megkísérteni. Szeretné báró Ke-
mény Gézá — ki szintén kilépett a szabade-
lvű pártból — a kiről úgy tudjuk, hogy
nem is szándékozik. Bethlen Bálint
idre hozni, hogy ott gr. D. nagyenyedi
székével vegye föl a harcot. A kormány-
párt abbéli készsége, — hogy a nem kor-
mány párt b. Kemény Gézá támogatni akar-
nának — red, mert báró Huszár Károly-
nak Erdély alkormányzójának ez idők szerint
nincs kerülete. A kormány párt tehát szeretné
ót a m. igeni kerületben fölléptetni, hol
báró Kemény Géza kissé nagyon is „otthon”
van. A dolog jól van kiszelve. A vesze-
delmes báró Kemény Gézá elviszik Enyedre,
hogy megküzdjön a szintén veszedelmes gróf
Bethlen Bálinttal. Az alkormányzó urnak
egy aztán könnyen dőbe hull a mandátum
Igenben. Hanem hát másnak is van magá-

hoz való esze. Br. Kemény marad M. Igeni
jelöltnek. Gr. Bethlen marad n. enyedi je-
löltnek. B. Huszár fusson a ből tud.

A gyalui kerületben már megkezdő-
dött az alkotmányos harc, Foly a pálinka
s a híres toronyórát, melyet néha gr. Bánffy
Bélaól oly sikertelenséggel vártak, gr. Eszter-
házy Kálmán megvásárolta. Most teszik fel
a toronyba, Az ellenzék csendesesen szervez-
kedik. Majd meglátjuk, kinek út az óra.

A b. hunyadi kerületben megindult
a mozgalom erősen Zsombory érdekében, a
hol mint halljuk Bencez Miklós is kés-
szül fellépni. Az ellenzék is fog jelöltet ál-
lítani,

A balavásári kerületben Betlen
Gábor grófot fogják jelölteni nemzeti párti pro-
grammal.

**A dícsőszentmártoni választóke-
rületben** Horváth Mihály, a volt főis-
páa, képviselőjelöltnek fog fellépni.

Békés-Csabán Prónay Dezső báró
a jelöltséget hír szerint többé nem akar-
ja elfogadni. Ez esetben a függetlenségi párt
fog jelöltet ott fölléptetni.

A gödöllői kerületben a kormány-
mánpárti jelölttel, Bossányi Lászlóval
szemben ismét régi ellenfele Hets Ödön fő-
városi ügyvéd lép fel negyvennyolcas pro-
grammal, a ki a mult választás alkalmával
alig pár szótöbbséggel esett el a mandá-
tumtól.

A kászonvi kerületben a jelöltek:
Lubi Géza függetlenségi s Lónyai Géza
kormány párti programmal.

A nagykálói kerületben a kormány-
párti választók részéről Szunyogh Sán-
dor debreczeni pénzügyigazgató jelöltetett.

A zurányi kerületben Schwarz
Gyula dr.-t ismét jelölték.

Arad megye világosi kerületében kor-
mány párti programmal ifj. báró Edel-
sheim Gyulay Lipót zorándi birtokos
lép fel.

Nagy-Kikindán Nikolics Fe-
dor báró, az eddigi képviselő, újabban is
kandidáltatott.

Nagy-Vásonban Zala György szob-
rász függetlenségi programmal lép fel; ellen-
jelöltje nem Beöthy Ákos, hanem a kor-
mány párti Kopácsy Árpád lesz.

Tapolezán Vadnay Andor or-
szággy. képviselő január 3-án, vasárnap tartja
beszámoló beszédét. Ellenjelöltje, értesülésünk
szerint. Rákósy Viktor (Sipulusz) lesz.

A szatmári szabadelvű párt székhelye
félben van. Tegnapielőtti pártgyűlésén leg-
erősebb oslopa, Keresztes András hagyta
ott. A n. p. gyűlésen, melyen az ellenzéki
hajlamú jogtörök különben is többségben
voltak. Fölállott Keresztes András, a ki tizen-
két éven át szolgált kitarással és diadalal
a pártot és kijelentette, hogy átmegy az el-
lenzékhez. Elhatározását azzal indokolta meg,
hogy a kormány minden ígérete dacára
nem tett a városért semmit. Keresztes kilé-
pése a szabadelvű pártból — a mint teljes
hírelt érdemlő tudósítónk jelzi — az ellenzék
diadalát jelenti. Tudják ezt a párt megmaradt
oslopos férfai is, még is kísérletet tesznek
arra, hogy legalább a becsületet mentse meg.
Jelöltül most egy minisztert keresnek, hogy
kit, abban nem bizonyosak még. B. orosz
Bálint, az eddigi képviselő és a viszonyok
alapos ismerője, nem lép föl, az ellenzéken

a pénz az enyém és máris harmincz ilyen
fátyolom van.”

A boldogtalan törpe kétségbe volt esve
és haját tépte. A dologon úgy akart segíteni,
hogy újra pénzszerzésre adta fejét. De most
már nem sikerült többé. Mindenki feltéke-
nyen őrizte a pénzt és a földaláló maga, ki
azelőtt gond nélkül tudott megélni, koldusul
volt kénytelen. Végre elhatározta, hogy a
fátyolt ostobán elajándékozott pénzt minden
áron visszaszerzi. Egy éjjelen megtöjtötte a nőt,
a kinek odaadta. A kincset megtalálta, de lelki-
ismerete mardosni kezdte. A furiáktól üdvöz-
kereste föl véren visszaszerzett pénzével a
hölgyet, de az már akkor neje lett oly re-
finnak, kinek nálánál sokkal több a pénze.
Ez több volt, mint a mennyit elbirt; elát-
kozta magát is, a pénzt is, és ha ly senki ne
áldozta, eladta egy székely barlangba.
Csakugy is a pénz, a mennyi lát-
banuln.

Ugron Gábor és V. A. m.
legetik. Vályi az elmul
győzedelmeskedett és
nak még ma is. A Z. E. K. valószínű
jelöltjeit egy sz. ügyvéd
névét emlegetik.

Győrben ma országgyűlésnek
időelőtti bezárása esett, a pártok
erősen készülnek a közlésre. A függet-
lenségi és 48-as párt mártóber hónapban
szervekedett és képviselőnek Eötvös
Károlyt kiáltotta ki. E. őta a független-
ségi párt teljes erélyt fejt ki előkészületi
terékenységet. A gy. választók tömegesen
jelentkeznek Eötvös zlaia alá.

Ó-Becsén járt, hogy a függet-
lenségi Károlyi gr. grófot fogja föllép-
tetni, de ez valóban bizonyult és most
azt beszélik, hogy Locsary Lajos lesz a
jelölt, a mit a s. nemzetiségű polgárok
is jobb szemmel néznek. A kormány párti
klub ismét Popovics volt képviselőt je-
lölte s e végből sánap értekezlet lesz
Ó-Becsén.

Heves megyében is megindultak a vá-
lasztási mozgalmak, tarnaajási kerületben
Almássy, a vot képviselő nem lép fel újra.
A függetlenségi pár — hír szerint — Hel-
lebranth hívei főfogabírói lépteti föl. A
szabadelvű párt jelölje Doboczky Igaác volt
pénzügyminisztérium titkár, heves megyei
földbírók.

A biharmegyei jelölésekről tudosi-
tók a következőket írja nekünk;

A bárándi kerületben jelöltek; A
függetlenségi Ilyé Bálint jelenlegi képi-
selő és Czövek Lajó budapesti ügyvéd, Gró-
mon Dezső jogi tanácsosa.

N.-Szalontán Arany László (kor-
mány párti) nem p. föl. Lukács Gyula
függetlenségi mellett erősen agítálnak.

Székelyhídon a mostani képviselő,
a függetlenségi Kis Albert ellen az Ugron
párt akar jelöltet állítani.

Margittán jelöltek: Baranyi Odón
(kormány párti), Késy Jenő (független-
ségi).

Hussz-Plyiban a jel nlegi képi-
selő, Szunyog Szabolcs (kormány párti)
ellen Fráter Gya lép föl függetlenségi
párti programmal. küzdelem itt igen he-
vesnek ígérkezik.

Ugrán jelöltek: Balányi
József, Csáky Ljos grófot, Steinbach Er-
vint, Beöthy Algenont.

Biharon kormány párti Estsey
Géza ellen Riga ajos (függetlenségi) vette
fel a küzdelmet.

B.-Ujfaluban Csánádi Sándornak
még eddig nincs ellenjelöltje.

Csekén Rozsi Szilviusz pozícióját
Diamand készl megostromolni.

Belényesen két jelöltet emlegetnek;
Véghő Gellért és Fassie Tódort.

Tenkén Schlauch Nándor nevét
emlegeti a kormány párt: a függetlenségi
N. dányi Jenő akarják fölléptetni.

Nagyváradon egyetlen jelölt van
eddig, Tisza Kálmán.

Politikai hírek.

Az ellenzéki jelöltek száma. Egy be-
avatott politikai számítás szerint az ellen-
zék pártok 370 kerületben állítanak jelöltet

„guruljon”, azaz kezelése ne legyen oly köny-
nyű. Később börmének jöttek forgalomba
Athénben, hogy a arany veszedelmét elke-
rüljék. De csakhamar belátták, hogy ez ép
oly veszedelmes, mint az arany.

A szíveket lát már első keletkezése
alkalmával foglyul ejtette a pénz. Menyivel
inkább foglyai a szívek jelenleg, mikor a
Mammon oly rongyos kiterjedésnek örvend
és mégis oly nehezen lehet hozzáférni. Mikor
a pénz, mint a hatalomnak hatalma és s. o-
lok ezéja lebeg a szemek előtt. Királyok és
koldusok egyaránt hódolnak neki, koronák
hullanak és országok mennek tönkre érte
és minden sóhajtsanak, minden kívánságuk
a végszáva: pénz, pénz és pénz.

A mesék ama korszakától n
változásokon mehelik át az ember
isei, hogy Likurgiasz coppant
utál, ma már a szegény
vagy szeszter-lalló

és p. függetlenségi 48-as párt 170, a
nemzeti párt 150 s az Ugron-féle 48-as párt
mintegy 50 kerületben. Az 1887-iki általá-
nos választások alkalmával az ellenzéki je-
löltek száma nem haladta meg a 200-at. A
mostani szaporodás az ellenzék erejének szép
reményekkel biztató növekvéséről tesz bi-
zonyosságot.

**A „Temps” a magyarországi politikai
helyzetéről.** A francia napisajtó legtekinté-
lyesebb közlönye, a „Temps”, a magyar or-
szággyűlés feloszlásával kapcsolatban a be-
állott politikai helyzetről vezérezikben nyi-
latkozik s az országgyűlés működéséről szól-
va azon nézetének ad kifejezést, hogy a
Szapary-kormány belső gyengeségben szen-
ved. „Vére — így szól — nem elég ifju,
uj vértességek beoltására volna szükség.
Ha azt hiszi, hogy az általános választáso-
kon uj erőre és életre kap, nagyon könnyen
csalódhatik. 1875-ben egy hasonló helyzet-
ből a Deák-párt ugy menekült, hogy az el-
lenpárt vezérét, Tiszát, fogadta el fejéül s e
merész evolúció 16 évvel hosszabbította meg
uralmát.” A „Temps” a mutatkozó jelensé-
gekől arra a következtetésre jut, hogy az
igazi megoldás az volna, ha gr. Apponyi
venné át a kormányzat vezetését.

Kereskedelmi szerződések. A németor-
szággal, Olaszországgal, Belgiummal és a
Svájczal kötött vám- és kereskedelmi szer-
ződések becikkelyezéséről szóló törvényja-
vaslatok — mint értesülünk — csak az ösz-
szes szerződések ritifikálása után fognak leg-
felsőbb szentesítés végett felterjesztetni. Ezen
szentesített törvények kihirdetése e szerint
csak január vége felé történik meg. Ezzel
egyidejűleg közzé fognak tétetni a terjedelmes
végrehajtási rendeletek is, a melyek szövege-
zésén most dolgoznak.

Romániából.

A román választási küzdelmek nagy
hévvel indultak meg. Az ellenzéki mozgal-
makban feltűnést kelt, hogy a nemzeti sza-
badelvűek, kik eddig a dinasztikus eszme
szólóivói voltak, most egyszerre erősen an-
tidinasztikus hurokat pengetnek.

A többek közt azt vitatják, hogy Ká-
roly király, midőn a Catargiu-kormányra
bizta a parlament feloszlását, a parlamenti
kormányzat ellen államcsinyt követett el. mi
teljesen igazolja azt, hogy most már a nem-
zeti-szabadelvűek is más magatartást követ-
nek a király irányában, mint eddig.

Sajátosság, hogy előkelő német lapok,
melyek Károly királyról mindaddig teljes ro-
konszennvel szóltak, most azt mondják, hogy
a király nagyon helytelenül cselekedett, mi-
dőn Catargiura s a konzervatívokra, kik tel-
jesen lejártak magukat, bizta az új választá-
sok vezetését.

A müncheni „Allg. Ztg.” bukaresti le-
velője szintén azt találja, hogy a kabinet-
feloszlásnak Catargiura való bizása egyál-
talan nem szerencsés gondolat s nem fog
a fenforgó nehézségek elhárításához járulni.

Különösen öreg hibának tesseik ez azért
mert Catargiu most már nem hajlandó a ju-
nimisták kívánságait teljesíteni s így ők to-
is ki vannak zárva a kormányból, pedig ha
a király a feloszlás engedélyezését ahhoz
fűzi, hogy Catargiu egyezzen ki Carppal,
amaz kénytelen lett volna a junimisták jogos
kívánságait teljesíteni.

Hír szerint ezek azt kívánják a kor-
mánytól, hogy ötven képviselőjelöltséget (te-
hát nem mandátumot) s három miniszteri
tárczát engedjen át nekik. De a tárgyalások
eddig sirtketelenek maradtak, ellenben a nem-
zeti-szabadelvű s a Vernescu-féle ellenzék
köztt a választásokra nézve már létrejött a
megegyezés.

Egy gyümölcsös Beregme- gyében.

Bereg vármegye munkási járásiak
Medvegyőcz községében lakó Gottsman Á-
rabám 9—10 évvel ezelőt azon tette,
hogy 154 kat. holdnyi kúrt
mikepen lehetne biztos
delmezni tenni.

Csakhamar
rület akkor fo-
nyújtani.

és messzeeső piac miatt csak a földözött
gyümölcs után lehet nagy jövedelmet remélni.
Két, három szilvafa után egy alma, körte,
dió, vagy cseresznye következik, hogy mire
a szilvafák kitermettek, 20—25 év múlva,
azok kivágtatnak s a fák koronái szabadon
terjeszkedhetnek.

A kiültetett gyümölcsfák mennyisége
18,000 darab, kitűnő gondozásban részesül-
nek, mert a kiültetés évében, ha az idő szá-
raz, rendszeren öntöztetnek, a talaj körülöttük
évenként 3—4-szer felporhanyították, a ko-
rona sűrű ágai ritkították, a törzsek a mo-
hától tisztán lesznek tartva, s a hol a fák
fejlődése nem kielégítő, ott műtrágya alkal-
maztatik.

A lágymaguk akként lettek kezelve,
hogy 6—7 éves vadonczban ültették állat-
helyekre s midőn azok ott kellőleg megerő-
södtek, 1—2 év múlva, koronájban beoltat-
tak, mert a vadtörzs az időjárás viszonytá-
gainak, tovább állati és növényi ellenségek-
nek jobban ellentáll.

A fák alatt a talaj gabona és kapás-
növények termelésére, kaszálól és a hol a
fák már elég nagyok, juhlegelőnek haszná-
latik, s ily módon addig, míg a fák kor-
nem terjednek szét — csak oly hoz-
ad, — mintha gyümölcsfákkal be sem vol-
lítottak.

Három év előtt a szilvafák már termőre
fordultak, de a teljes eredmény csak most
fog bekövetkezni, — az idei szilvatermés-
ből pl. már 6—7000 fct jövedelmet lehet
számítani.

A tulajdonos a jövő években még egy
150 holdas cserjés legelőterületet akar gyü-
mölcsfákkal beültetni s e czélból e nagybani
csemeszaporításnak következő módját alkál-
mazza:

Nyolcz holdnyi területet gabona alá lé-
szített elő s midőn a vetés szántás ideje be-
következik, 4 holdnyi területen, minden har-
madik barázdába, egymástól egy lábnyi tá-
volságra diót helyezett el. A másik 4 holdon
a gabona elvetése után szilvamagot szórt el,
s azután beboronált.

Bár a magvetés ezen módja némi ki-
fogás alá eshetik, tekintve azonban azt, hogy
a talaj jó táperőben van, a szántás gondosan
s mélyen történt s az egy éves csemeték
kiszéved, s gyökereikben megkurtitva rigolo-
zott földbe a faiskolába ültetettek át, —
a gyakorlati életben ezen eljárást elvetni nem
lehet, ha a jelzett feltételek megvannak,
miután ezen uton is kellő eredményt lehet
elérni.

Gottsman Ábrahám gyümölcstelepe az
egész vidék érdeklődését felkeltette, s nincs
kétség az iránt hogy ha a nagy közönség a
fényes eredményt tapasztalni fogja, a jó pél-
dát szívesen fogja utánolni.

A földművelésügyi minisztérium Got-
tesman Ábrahámak, az elmúlt évben 17,426
sz. rendeletével a gyümölcsfatermesztés ter-
rén kifejtett működéséért elismerését feje-
zte ki.

Mindazon gazdák, kik hegyes-völgyes
vidéken laknak, hol a gyümölcs rendszerint
bőven terem, hol a talaj értéke csekély s a
mezőgazdasági termények kultiválása kevésbé
jövödelmező, nagy hibát követnek el öma-
guk, valamint utódaiik iránt, ha a nagybani
gyümölcsfatermesztést birtokukon fel nem
karolják. Mert az által nemcsak a birtok évi
jövedelmét növesztik tetemesen, de annak
értéke is gyarapodni fog.

A ki ennek igazságát belátja s magát
a gyümölcstermesztésre elhatározta, szükséges,
hogy kellő értelemmel fogjon munkához, mert
minden más tenyésztésnél ki lehet javítani
az elkövetett hibát, de a gyümölcsfatermesz-
tésnél, miután itt az eredmény csak évek
múlva következik be, az elvesztett időt töb-
bé helyrehozni nem lehet, mert még a
fák átoltása is több évre zavarná azok jöve-
delmezését.

Hogy a birtokosok e tekintetben a bal-
fogásoktól megóvassanak, — mert tapasztá-
latból tudjuk, hogy saját ügyében még a szak-
avatott is elfogultan ítél, — a földművelés-
ügyi minisztérium módot kíván nyújtani a-
ra nézve, hogy a gazdaközönségnek mindegy
a dolog kezdeténél a helyes ut kijelölésé-
k, mellett haladva, minden tekintetben biztosít-
va lesz.

Ugyanis a földművelésügyi minis-
ternek a következőknek ne-
vezte meg a tanács-
adót: Dr. J. J. J. J. J.